

ΘΕΜΑ 1ο Λυσία, Έν βουλή Μαντιθέω δοκιμαζομένω άπολογία, § 1-3

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Εἰ μὴ συνήδη, ᾧ βουλή, τοῖς κατηγοροῖς βουλομένοις ἐκ παντὸς τρόπου κακῶς ἐμὲ ποιεῖν, πολλὴν ἂν αὐτοῖς χάριν εἶχον ταύτης τῆς κατηγορίας· ἡγοῦμαι γὰρ τοῖς ἀδίκως διαβεβλημένοις τούτους εἶναι μεγίστων ἀγαθῶν αἰτίους, οἵτινες ἂν αὐτοὺς ἀναγκάζωσιν εἰς ἔλεγχον τῶν αὐτοῖς βεβιωμένων καταστῆναι. ἐγὼ γὰρ οὕτω σφόδρα ἐμαντῶ πιστεύω, ὥστ' ἐλπίζω καὶ εἴ τις πρὸς με τυγχάνει ἀηδῶς [ἢ κακῶς] διακείμενος, ἐπειδὴν ἐμοῦ λέγοντος ἀκούση περὶ τῶν πεπραγμένων, μεταμελήσειν αὐτῶ καὶ πολὺ βελτίω με εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον ἡγήσεσθαι. ἀξιῶ δέ, ᾧ βουλή, ἐὰν μὲν τοῦτο μόνον ὑμῖν ἐπιδείξω, ὡς εὖνους εἰμὶ τοῖς καθεστηκόσι πράγμασι καὶ ὡς ἠνάγκασμαι τῶν αὐτῶν κινδύνων μετέχειν ὑμῖν, μηδέν πῶ μοι πλέον εἶναι· ἐὰν δὲ φαίνωμαι <καὶ> περὶ τὰ ἄλλα μετρίως βεβιωκῶς καὶ πολὺ παρὰ τὴν δόξαν καὶ [παρὰ] τοὺς λόγους τοὺς τῶν ἐχθρῶν, δέομαι ὑμῶν ἐμὲ μὲν δοκιμάζειν, τούτους δὲ ἡγεῖσθαι χεῖρους εἶναι. πρῶτον δὲ ἀποδείξω ὡς οὐκ ἵππευον οὐδ' ἐπεδήμουν ἐπὶ τῶν τριάκοντα, οὐδὲ μετέσχον τῆς τότε πολιτείας.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Εἰ μὴ συνήδη, ᾧ βουλή, τοῖς κατηγοροῖς...χρόνον ἡγήσεσθαι.*

Μονάδες 10

2. Πῶς αντιλαμβάνεσθε το περιεχόμενο του ὄρου *φυσική ευγλωττία;*

Μονάδες 10

3. Με ποιον τρόπο ο Μαντίθεος προσπαθεῖ να προσελκύσει την προσοχή των βουλευτῶν και να κερδίσει την εὖνοιά τους;

Μονάδες 10

4. Ποια ἀπήχηση μπορεῖ να εἶχε στους βουλευτές η αναφορά του Μαντιθέου στην κοινωνική του ζωῆ;

Μονάδες 10

5. α) *συνήδη, βουλομένοις, ποιεῖν, εἶχον, ἡγοῦμαι:* Να γράψετε μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, της ἀρχαίας ἢ της νέας ἐλληνικῆς γλώσσας για καθεμία ἀπὸ τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

β) *διαβεβλημένοις, καταστῆναι, ἐπειδὴν, διακείμενος, μεταμελήσειν:* Να ἀναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1. Εάν δε γνώριζα καλά, κύριοι βουλευτές, ότι οι κατήγοροί μου επιθυμούν να με βλάψουν με κάθε τρόπο, θα τους χρωστούσα μεγάλη ευγνωμοσύνη γι' αυτήν την κατηγορία γιατί θεωρώ ότι αυτοί είναι υπεύθυνοι για τα μεγαλύτερα αγαθά σε κείνους, που άδικα έχουν συκοφαντηθεί, αυτοί που αναγκάζουν αυτούς (που κατηγορούνται άδικα) να λογοδοτήσουν για τις πράξεις της ζωής τους. Διότι τόσο μεγάλη εμπιστοσύνη έχω στον εαυτό μου, ώστε ελπίζω ότι, και αν κάποιος τυχαίνει να φέρεται άσχημα (ή εχθρικά) σε μένα, όταν με ακούσει να μιλώ για εκείνα που έχουν διαδραματιστεί, θα αλλάξει γνώμη και θα με θεωρεί στο εξής πολύ καλύτερο.
2. Σχολικό βιβλίο σελίδα 9: «Ακόμα και στο στενό κοινωνικό μας περιβάλλον...το πρόβλημα της αξιοπιστίας της ρητορικής όπως το έθεσε ο Πλάτων».
3. Στόχος του ομιλητή σε ένα δικανικό λόγο είναι να αποσπάσει από την πρώτη στιγμή την προσοχή των ακροατών του. Έτσι και ο Μαντίθεος αρχίζει το λόγο του με πρωτότυπο και απροσδόκητο τρόπο, ξαφνιάζοντας και εντυπωσιάζοντας τους δικαστές. Η έκφραση ευγνωμοσύνης προς τους κατηγορούς, έστω και υπό προϋποθέσεις, αποτελεί στοιχείο πρωτοτυπίας και εντυπωσιασμού με τα οποία ο ρήτορας επιδιώκει να επιτύχει την «πρόσεξιν» και να κερδίσει την «εϋνοϊαν» των βουλευτών. Αυτό καταφαίνεται στην πρόταση: «πολλήν ἂν αὐτοῖς χάριν εἶχον ταύτης τῆς κατηγορίας» όπου ο κατηγορούμενος αντί να διακατέχεται από εχθρικά συναισθήματα προς τους κατηγορούς του, αντιθέτως φαίνεται να τους ευγνωμονεί έστω και υπό προϋποθέσεις. Μάλιστα με το υπερβατό σχήμα (πολλήν...χάριν) προσδίδει ακόμα περισσότερη έμφαση στο περιεχόμενο της δήλωσής του.
4. Στην ημιπερίοδο «ἤγοῦμαι γὰρ τοῖς ἀδίκως διαβεβλημένοις...τῶν αὐτοῖς βεβιωμένων καταστῆναι» ο ρήτορας αποσαφηνίζει μέσω του αιτιολογικού γὰρ τον πρωτότυπο και αναπάντεχο υποθετικό συλλογισμό που προηγήθηκε. Ο Μαντίθεος υποστηρίζει, πως οι κατήγοροι, έστω και άθελά τους, του προσφέρουν τη δυνατότητα να αναφερθεί στην κοινωνική του ζωή και έτσι από τη μια να καταδείξει το ποιόν των αντιπάλων του, αλλά και από την άλλη να αποδείξει την αθωότητά του.

Μιλώντας λοιπόν, για το βίο και την πολιτεία του υποστηρίζει ότι θα αποκομίσει μέγιστα αγαθά.

5. α) συνείδηση, βούληση, ποιητής, σχέση, ηγεμόνας.

β) διαβεβλημένοι: διαβάλλομαι=διά+βάλλομαι

καταστήναι: καθίσταμαι=κατά+ίσταμαι

ἐπειδάν: ἐπειδή+άν

διακείμενος: διάκειμαι=διά+κειμαι

μεταμελήσειν: μεταμέλει=μετά+μέλει